

Udskrift fra optagelse af Mogens Lykketofts foredrag 26-4-25 på Frederiksværk Hotel – vedr. situationen i Palæstina.

Trine Stauning

Så vil jeg godt byde velkommen på vegne af vores gruppe – nogle af jer har fået en lille seddel, hvor der står: ”Halsnæs for retfærdig fred – Palæstinagruppen.”

Vi er en gruppe, stiftet i efteråret 24 her i Halsnæs, og holder møder ca. en gang om måneden, og vores plan er, at holde – som der står på sedlen her – arrangementer, foredrag og kulturarrangementer, som skaber opmærksomhed om palæstinenserens ret til et liv i fred og frihed.

Og der står så på sedlen her, at hvis I er interesserede i at høre mere, kan I enten komme til vores møder, vi holder møder i Skjoldborg FrivilligCenter, og vores næste møde, det er allerede på tirsdag kl. 7 – og ellers kan man skrive til den e-mail, der er, hvor man kan komme på vores mailing-liste.

Og så er der også lige noget information om at der er nogle demonstrationer også, for at kræve øjeblikkelig våbenhvile og nødhjælp til Gaza. Hvor der nu i 50 dage, faktisk, ikke er kommet noget som helst ind i området. Hvor folk jo sulter og ikke har deres hjem tilbage.

Men grunden til at vi er her i dag, er, at jeg d. 11-1 var til en konference i København, der hed ”Together for Humanity,” hvis jeg husker ret. Sammen om medmenneskeligheden. Hvor Mogens holdt en tale og jeg var så fræk og komme og spørge om du ville komme til Frederiksværk, til vores vandkantskommune, komme helt ud her og tale? Så prøvede jeg at lokke lidt, med at jeg er barnebarn til stifteren – eller ikke stifteren, men den første socialdemokratiske statsminister, Thorvald Stauning, og det virkede åbenbart. I hvert fald, så har vi haft en udmærket udveksling her, og jeg er simpelthen så taknemmelig for at du takkede ja, Mogens, for at komme, fordi du ved, om nogen, utrolig meget om denne her bedrøvelige konflikt, besættelse – vi kan kalde det alt muligt – men i hvert fald er det meget ulykkeligt.

Så – Velkommen – Og jeg tænker ikke vi har brug for den store introduktion til hvem Mogens er – tidligere udenrigsminister, skatteminister, finansminister, og selvfølgelig også din erfaring fra FN som formand for FN’s generalforsamling. Så – ordet er dit – Og jeg glemte lige at sige, at vi gør det sådan, at Mogens

holder sit oplæg, og hotellet har været så søde at sætte en masse kaffe og vand op, så derfor holder vi en hurtig pause, når Mogens er færdig, og derefter tager vi spørgsmål.”

Mogens Lykketoft

”Tak! Tak for invitationen til at komme. Og det er dejligt at se, at der er så mange mennesker der en lørdag formiddag i Frederiksværk vil samles om denne her – meget – bedrøvelige situation. Det er i virkeligheden ikke rigtig muligt for mig, at komme med nogen god prognose om hvordan vi bare skal få mildnet for disse her stakkels mennesker i Palæstina.

Det jeg vil gøre, det er at jeg vil prøve at trække linjerne op for hvordan denne her konflikt er grundlagt. Fordi det glemmer man ofte. Der er mange der mener, at den 7. okt. 2023 var begyndelsen på en konflikt. Og det er måske en monumental misforståelse – af hvad der faktisk er foregået.

Det vil jeg prøve at gå igennem, men selvfølgelig også knytte nogle betragtninger til - til hvordan det videre kan udvikle sig. Og det er klart – vi har en enorm forpligtelse, efter min mening, ikke bare i Danmark, men i hele den vestlige verden – til at sørge for, at Palæstinas folk overhovedet får lov til at blive i resterne af deres land. Om man så må sige.

Den her konflikt er for mig også et udtryk for monumental dobbeltmoral i den vestlige verden, og også en hel del i Danmark – i forhold til, at vi bliver meget, meget vrede når Putin begår krigsforbrydelser i Ukraine, og det skal vi også være – men vi er ikke nær så optaget af det, og forstående overfor karakteren af den her forfærdelige konflikt, når det er Netanyahu, der begår krigsforbrydelserne i Palæstina.

Men, hvis jeg skal give sådan et kort historisk rids, som jeg tror er nyttigt for os alle sammen – og også for mig selv en gang imellem, at få lavet – ja så er det jo at huske, at for godt et hundrede år siden, da var godt 90% af menneskene, der boede i det her lille område, palæstinensiske arabere.

Der har aldrig eksisteret nogen selvstændig Palæstina-stat. Palæstina var frem til Første Verdenskrig del af det osmannisk-tyrkiske imperium. Men der var

tanker om at lave et storarabisk rige, når Tyrkiet faldt sammen der i Første Verdenskrig, som også skulle omfatte Palæstina og Syrien og Libanon osv. Briterne havde i et eller andet omfang under Første Verdenskrig givet araberne det indtryk, at det var det, de ville støtte. Det var Lawrence of Arabia, der rejste rundt, og kæmpede på deres side.

Men samtidig kom der jo denne her meget afgørende erklæring fra den britiske udenrigsminister Balfour i forsøg på at få velhavende jødiske borgere, med Rothschild-familien i spidsen, til at støtte briternes indsats i Første Verdenskrig, at man ville give jøderne ”et nationalt hjem” som det hed i Palæstina.

Det resulterede så i, at britisk udenrigspolitik præsenterede to modstridende tilbud i 1917 og 1918, hvor Storbritannien så i øvrigt overtog området, reelt som en koloni, formelt som et mandatområde under Folkeforbundet. Og på det tidspunkt var der vel måske 10 % jødiske indbyggere i Palæstina. Det er klart de var der engang, men de allerfleste forsvandt allerede omkring år 70 – 80 efter Kristi fødsel og var spredt rundt i verden.

Baggrunden for den jødiske tilbagevenden til Palæstina, og interesse for det nationale hjem i Palæstina, var selvfølgelig udtrykt gennem den zionistiske bevægelse, et håb om at få et sted, hvor man ikke kom ud for alle de forfølgelser som gennem historien har hærget DEN EUROPÆISKE KULTURKREDS.

Den europæiske kulturkreds. For de levede jo fint sammen med araberne og tyrkerne og alle de der var i Det Osmanniske Rige. Indtil da.

Det er værd at huske, at da de der forfærdelige spanske herskere fordrev jøderne fra Castillien i slutningen af 1400-tallet, flyttede mange af dem til Tyrkiet.

Så der har ikke eksisteret, før staten Israels dannelse, nogle dybe modsætninger mellem de jødiske befolkningsgrupper rundt omkring i den arabisk-muslimske verden – og de lokale indbyggere.

Det er meget vigtigt at huske: ANTISEMITISME ER EN EUROPÆISK OPFINDELSE.

Men så får man den zionistiske bevægelse (fra 1896, Th. Herzl), som jo i virkeligheden ikke er en bevægelse, men flere forskellige tendenser, og der er en del af dem, som vi skal vende tilbage til, som er klart meget fascistisk påvirket – meget racistisk i sin karakter. Det er dem, der regerer Israel nu. Men

der har også været andre. Bl.a. Albert Einstein, som sagde i 1931 – da det her projekt var under udvikling og flere og flere jøder flyttede til Palæstina – at hvis ikke I kan finde ud af at lave en fredelig pagt med araberne, så er det her projekt dødsdømt!

Samme Einstein blev i 1951 tilbudt at blive præsident i den nye stat, Israel. Og sagde nej! – ”det projekt duer ikke”.

Jeg siger det også fordi man ikke nødvendigvis er antisemit, fordi man nævner kritik af staten Israel.

Der er også måske den klogeste jødiske borger, der har levet i denne verden i de sidste 150 år,

Men det udviklede sig så på den måde, at flere og flere – også under indtryk af nazismens opkomst i Europa og inden Anden Verdenskrig bryder ud, at mange jøder flytter til Palæstina. Projektet er i starten jo meget socialistisk, kibbutz-bevægelsen, fagbevægelsen osv. Og det var uklart hvordan det statsretsligt skulle udvikle sig.

Så får vi rædslerne under Anden Verdenskrig, som er fuldstændig ubeskrivelige, og man kan sige, at staten Israels dannelse er udtryk for at DEN EUROPÆISKE DÅRLIGE SAMVITTIGHED over alt (i Europa) der førte frem til Holocaust, førte efterfølgende til at man støttede en statsdannelse et helt andet sted i verden, end der hvor rædslerne var foregået.

Og selvfølgelig blev det på bekostning af de mennesker, der boede der i forvejen.

Vi er jo mange der er vokset op – det tror jeg man kan se på hårfarven på de fleste her, som ligner min egen, en lille smule – vi er jo mange der er vokset op med den allerstørste sympati for projektet Israel, uden rigtig at forstå – først senere i hvert fald – hvor mange mennesker der allerede i 1947/48 blev fordrevet fra deres hjem, for at staten Israel kunne opstå.

Enden på det blev jo, at FN, det unge FN, fortrinsvis defineret af sejrherrene i Anden Verdenskrig, i 1947 vedtager, at der skal ske en deling af det historiske Palæstina, som man jo skal huske, er på størrelse med Jylland. Gaza er på størrelse med Langeland. Meget lille landområde. Men at det skal deles mellem arabere og jøder.

Nu ved jeg ikke hvor meget I kan se af de der kort, jeg har taget med. Men den første billedrække er jo der hvor det gule viser, hvad der er domineret af arabisk

af bosættelse – og hvad der efterhånden ikke er det, med staten Israel – Nja, lad os nu se, det næste er måske bedre.

I 1947-planen for Palæstina fra FN, var en plan om nogenlunde halv-delning af landet. Mellem den jødiske og den arabiske statsdannelse og en internationalisering af Jerusalem, som fællesskab for alle de store religioner. 1947-planen fra FN var altså et forslag om en lige-delning af landet Palæstina i en arabisk og en jødisk stat. Og Jerusalem som et internationalt regeret område. Den plan syntes araberne ikke var vanvittig retfærdig, fordi de var langt over halvdelen af indbyggerne endnu, i Palæstina. Men det var nu det FN vedtog. Men det FN vedtog blev jo aldrig realiteten, fordi realiteten blev afgjort af en krig i 1948-49 hvor Israel blev (se det tredje billede) væsentlig større end FN havde forestillet sig.

Grunden til, at Israel militært kunne vinde det der, var på grund af, paradoksalt nok, staten Israel fik moralsk, politisk og militær støtte både fra USA og fra Sovjetunionen; Stalin. Og de arabiske styrker var ikke særlig veludrustede. Men det ender med, at man får Gaza ind under Ægyptisk styre (i 1948) – og Vestbredden inklusiv det historiske Østjerusalem under jordansk styre fra 1949 til 1967-krigen.

Med den undtagelse i øvrigt, at Gaza under Suez-krigen 1956, også blev besat af Israel. Men den daværende amerikanske præsident, sagde at de skulle rykke

tilbage igen, så det gjorde de. Og den bedste tilværelse de stakkels mennesker i Gaza har haft, på noget tidspunkt siden staten Israel blev dannet, det var da bl.a. danske FN-styrker passede på dem, fra 1956 til 67-krigen.

Det er interessant – hvis i møder nogen af dem – der er stadigvæk nogle af dem, der var med dernede, der går rundt imellem os – jeg mødte dem på nogle af de her møder – hvad de også har at fortælle om det.

Men man skal også huske, at det meget store flertal – jeg tror det er 80% - af de mennesker, der i dag lever og overlever i Gaza er efterkommere af folk, der er overlevende - som blev fordrevet fra Israel i 1948. Og det var flertallet af de arabiske indbyggere, på det tidspunkt, der blev fordrevet. Samlet i flygtningelejre i Gaza, på Vestbredden, i nabolandene – og FN fik ikke en rolle som mægler. FN fik en rolle som den, der ryddede lidt op, ved at oprette det, der hedder UNWRA – FN's palæstinensiske hjælpeorganisation – som i alle de her år, hvor Gaza i stigende grad er blevet en belejret enhed, med 2,3 mio. mennesker, der ikke har haft nogen som helst chance for at ernære sig selv, de har simpelthen ikke kunne få lov til det (af Israel) – men er blevet holdt i live, også med uddannelse og sundhed – af FN's tilstedeværelse. Derfor er det også værd at notere sig, at denne krig, som Israel fører – er også indirekte krig mod FN. Mod FN's medarbejdere, der er blevet slået ihjel i hobetal i Gaza, mod FN's organisation – for de har jo nægtet at lade UNWRA bidrage med nødhjælp, og det allermest nødvendige. Det er dem, der har haft erfaringen med at kunne gøre det. Men det korte og det lange, det er så at i 1967-lynkrigen får Israel herredømmet over hele det historiske Palæstina, og det arabiske beboede område bliver besat land, det er det fjerde billede, hvor man kan se hvordan Vestbredden, som jo skulle være grundstammen i den Palæstinensiske Stat, meget hurtigt bliver til en Schweitzer-ost af indesluttede palæstinensiske bebyggelser og store jødiske bosættelser på de centrale områder. Og et meget udbredt apartheid-samfund, hvor bosættere fungerer som borgere i Israel på særlige veje, med særlig adgang, mens palæstinenserne liv i stigende grad forpestes af utrolig langsommelighed og ondsksfulde forhindringer for overhovedet at bevæge sig. Jeg har oplevet det her ved flere besøg i området.

Hvis man besøger det historiske Betlehem, ja så er det en palæstinensisk by, men den er indemuret. Hvis man besøger det østlige Jerusalem, så kan man se,

direkte fysisk – det oplevede jeg for – ja, det er så 11 år siden, hvor jeg var Folketingsformand og var nede for at besøge Det Palæstinensiske Selvstyre – den fremadskridende etniske udrensning af arabere og palæstinensere i det gamle kvarter i Jerusalem. Helt fysisk oplevede jeg det, ved at være ude i en bebyggelse, som FN var med til at få rejst i 1950'erne, deromkring, til folk der var fordrevet fra det der først blev Israel (i 1948). Der lå nogle små bitte rækkehuse, som var nydelige – det kedelige var bare, at det første jeg så, det var en gammel kone på omkring 70, der sad i sin lænestol udenfor sit hus, fordi huset var blevet overtaget af jødiske bosættere.

Det er så en mild udgave af den etniske udrensning, der foregik. Jeg tror nogle af jer har set den film, der gik, der hedder: "No Other Land" – den har været i fjernsynet på DR (er der stadig juli 2025) – det er også i min udgave det, der foregår nu – på Vestbredden. Hvor man direkte fordriver folk i store flokke, fra deres sted at være. Filmen er jo en illustration af hvordan det er blevet et fremadskridende koloniseringsprojekt – et forsøg på at vise hvad der foregår – det er næsten umuligt at se udefra, hvordan de her bosættelser og indmuringer af Palæstinenserne er foregået

[Trine: ligger billederne på din hjemmeside eller?]

ML fortsætter: Nej, det gør de faktisk ikke. Jeg har hentet dem ude på nettet. Man kan sagtens finde dem derude.

Så har de jo fået den der mur, som sagt, som ikke følger 1949-grænsen, men går et stykke ind på det, der var Rest-Palæstina. Det samme sker nu, på en meget barbarisk måde i Gaza. Man er jo ved at lave en flere kilometer bred bræmme, hvor man ødelægger alt langs grænsen til Israel. Altså alt! Hvad der eksisterede af bygningsstruktur og infrastruktur bliver ødelagt i den der såkaldte buffer-zone.

Men altså, FN havde jo søgt at lave en mæglingssløsning, som sagt, i 1948. Kan I i øvrigt huske – det er der sikkert mange af jer, der kan, og har læst det i hvert fald – hvem der var FN's mægler i Palæstina – Israel i 1948-krigen? Han hed Folke Bernadotte. Det var manden, der fik de danske koncentrationslejr-fanger ud i sidste øjeblik. Han blev myrdet i Jerusalem af de der ekstreme zionistiske

grupper, som var knyttet til de senere israelske premierministre, Begin og Shamir.

Og det blev han fordi han ønskede at fastholde den oprindelige delingsplan. Som kun havde givet araberne halvdelen af landet.

Man kan sige en hel masse mellemregninger i alt det her – men det der er sket, er jo en fremadskridende kolonisering af store områder af Vestbredden. Det er et område, som godt og vel er på størrelse med Sjælland, med nye jødiske bosættelser (efter 1967). Samtidig ser vi en befolknings sammensætning i Israel, som har ændret sig voldsomt, fordi i kølvandet på oprettelsen af staten Israel, skærpede man modsætningerne mellem arabere og jøder både i Israel – og i de arabiske lande, og derfor kom der også en stærk tilskyndelse fra Israel til en indvandring af arabiske jøder. De er blevet en meget stor befolkningsgruppe i det nuværende Israel. Den anden store bølge af indvandring, sidenhen, var de sovjetiske jøder. Det er et helt andet folk, med en helt anden blandet kulturbaggrund, end det oprindelige socialistiske eksperiment, som Ben-Gurion og Golda Meir, stod i spidsen for. Ikke fordi man skal glemme, at de også stod i spidsen for den første store fordrivelse, i 1948 – det gjorde de jo. Men det er blevet mere og mere hårdkogt og det er blevet mere og mere højredrejet. Og der har været alle de der forsøg på at lave fred og to-stats-løsning, og FN har vedtaget det 100 gange, og Amerika har sagt at de gerne vil være mægler, men sagen er jo at det her vedtager den amerikanske indenrigspolitik, hvor hardcore-bevægelsen til støtte for den yderste højrefløj i Israel, altid har en indflydelse på en ensidighed i støtten til Israel, som er den afgørende forhindring for nogensinde at få skabt en retfærdig fred. Der sker intet, når USA, som er så stor en spiller, som militærbeskytter og en politisk støtte, også for de ekstreme kræfter i Israel – ikke vil lægge presset på Israel. Det er derfor vi ikke har fået nogen to-stats-løsning. Vi har alle sammen sagt det hele tiden. Men det er ikke blevet til noget.

Der var en kort overgang – Roosevelt-aftalerne – hvor der også var overvægt af de kræfter i Israel, der ønskede en eller anden form for to-statsløsning. Den sidste Israelske leder, der både har haft viljen og autoriteten til at gennemføre sådan en løsning, blev også myrdet af en jødisk ekstremist i Tel Aviv. Yitzhak Rabin. 1995.

Og siden da har Benjamin Netanyahu jo været den dominerende skikkelse ikke uafbrudt, men det meste af tiden premierminister i Israel, og han har aldrig nogensinde – i hvert fald ikke på hebraisk – udtalt sig til fordel for en to-statsløsning. Aldrig. Hans far var personlig sekretær for ham som var den mest fremtrædende og mest, skal vi sige, normgivende zionistiske fascist fra 20'erne, Jabotinsky. Og derfor burde enhver, der studerede historie have kunnet se, at med Netanyahu i spidsen, ville man aldrig få nogen fred, fordi han tilhører den del af den zionistiske bevægelse, som i grunden hele tiden har ment, at man kun har kunnet opretholde en jødisk stat i Palæstina, ved at smide palæstinenserne ud. En meget dystert skikkelse. Efter min mening. Men dem han har i sin nuværende regering, de er om muligt endnu værre. Det er dem, der forhindrer ham i – under nogen omstændigheder – at stoppe krigen. Selvom han måske kunne føle sig presset til at gøre det.

Og det er der vi er, hvor man kan sige, at:

Det selvstyre, der blev etableret i Ramallah under Oslo-aftalerne, har jo aldrig nogen sinde fået mulighed for at levere til palæstinenserne. Fordi det har været Netanyahu's politik. De er blevet sådan en slags politifolk for israelsk besættelse. Det har de ikke villet, men det er den rolle, de har kunnet få. Og det er klart, at det er meget svært at gøre politiske moderate ledere populære, når de ikke får en chance for at levere til deres befolkning. Det er også klart, at så er der folk, som man overhovedet ikke kan tilgive for noget som helst, som Hamas – det her skal ikke blive en seance for at forsvare Hamas, men man skal bare gøre sig klart, og det har jeg også lyst til en gang imellem, at ruske i statsministeren og sige, at hvis vi havde været udsat for den samme grad af besættelse, fordrivelse, ydmygelse, undertrykkelse i 70 – 75 år her i landet, så var der også nogen, der var blevet tossede i hovedet her. Er det terrorstøtte? [småatter fra salen, og en tilhører: ”De er frihedskæmpere”] Lykketoft: Næ, det er de ikke. De er formørkede idioter, som burde vide med dem de havde med at gøre, at det at iværksætte det der terrorangreb d. 7. oktober ville nedkalde allerhelvedes ulykker over deres eget folk. Der er overhovedet ikke noget formildende ved dem. Men det at de er sindssyge, er jo ikke nogen begrundelse for at starte et folkemord i Palæstina.

Det er der jeg synes – også i dansk politik, og også i mit eget parti, at tonen har været forkert. Det er klart at Danmark har ikke kunne gøre noget særligt i denne

her situation, det er rigtigt – men man kunne fandme godt have udtrykt en udtrykkelig fordømmelse af den måde, der er blevet ført krig på, siden.

[Klapsalver]

[Tilhører: Undskyld, må jeg lige sige en enkelt sætning, jeg ved godt at det ikke er et spørgsmål – altså, når jeg hører alt hvad du siger, som er fantastisk for mig, og jeg prøver på at, altså, det her, altså udrydningen og altså dræbe folk og smide og uddrivingen af folk og alt det her, det er jo sket uanset 7. oktober eller ej. For det er jo planlagt.]

Lykketoft: Ja, ja – det er jo det – det kan du jo sige, det er jo det, der er illustreret med de her billeder, vi havde heroppe før, ikk', hvordan det er gået – jævnt fremadskridende indsnævring af palæstinenserne livsrum, om jeg så må sige. Det har du jo ret i. Det er ikke sikkert at det var gået på den samme barbariske måde uden 7. oktober, men at det var foregået, af dem der regerer Israel i dag, ikke kan se en varig løsning, som ikke omfatter at palæstinenserne bliver smidt ud af Palæstina. Det er der ingen tvivl om i mit hoved. Nogen af dem siger det jo også sådan direkte. Smotrich, Ben-Gvir – hvad de hedder de der ultra-fascistiske typer, som holder flertallet oppe for Netanyahu.

Der var også en Likud viceformand fra Knesset, som fik udsendt en erklæring forleden dag om, at i virkeligheden burde man jo slå alle palæstinensiske mænd ihjel og fordrive kvinder og børn.

Det er jo helt ufatteligt, at det overhovedet kan forekomme hos en nation, som selv har oplevet de rædsler, folkemordet på dem var.

Men altså, der er jo mange forskellige holdninger i Israel. Der er desværre meget lige nu, pga. gidselkrisen, som jo heller ikke holder op før man får sluttet fred – fuldstændig har lukket af, hos de fleste, for forståelsen af palæstinenserne lidelser. Men det er jo ikke sådan at alle israelere – langt fra alle – accepterer den form for krigsførelse, der er foregået. Derfor skal man altid være omhyggelig med at tale om Netanyahu – regeringen, og ikke om befolkningen i Israel.

Men – det med at Israel og Israels skæbne er blevet amerikansk indenrigspolitik så voldsomt, som det er, har jo en oprindelse. Det eksisterede ikke i

Eisenhowers tid. Da Ben-Gurion havde besat Gaza og Sinai halvøen under Suez-krigen, så sagde Eisenhower: ”Gå hjem!” – og så gik de hjem. Men det er blevet opbygget – en meget, meget stærk, jeg vil ikke engang sige jødisk – men zionistisk – Likud-orienteret bevægelse, som AIPAC i USA er enormt stærk i penge og i meningsdannelse. Den afgørende vending i amerikansk politik skete i virkeligheden i løbet af -70’erne og -80’erne, hvor en lang række amerikanske kongrespolitikere, som gik ind for en fredelig løsning, blev væltet ved investering fra AIPAC. Så det har bundfæstet sig i amerikansk politik, at man kan ikke – uden at være fuldstændig pro-israelsk – blive genvalgt (30 % af vælgerne er evangelister, se ”Venter på Dommedag”, på DR).

Så kommer – ja, Clinton prøvede noget. Det var halvhjertet og meget sent, og han havde nok ikke på nogen af siderne nogen ledere, der kunne have gennemført noget på det der tidspunkt, det var for sent. Bush sagde noget, men gjorde ikke ret meget. Obama holdt nogle meget fine taler, men lagde jo heller ikke pres på. Og så har vi fået Trump i to omgange, og det var allerede i første omgang klart, at det næsten er en symbiose mellem Trump og Netanyahu. De har opkaldt en bebyggelse i Golan-højderne, som Trump lovede dem at de måtte indlemme i Israel og tage fra Syrien, og den er opkaldt efter Trump. Og det er et meget fint venskab, de har der.

Men tragedien 7. oktober sker jo – eller fra 7. oktober af – sker jo under Biden. Der er ikke nogen tvivl om at Biden havde alle mulige anfægtelser, men de var ikke stærke nok til at han i forhold til presset fra Israel-lobbyen ikke blev ved med at sende de tunge våben til at sønderbombe Gaza. Og ikke formåede – at sætte sig igennem – som den eneste i verden på det tidspunkt, der kunne have stoppet det. Og så er det jo blevet overladt til Trump. Og Trumps interessante varianter om Riviera i Gaza, og sådan noget, er jo bare variationer af Netanyahus ønsker om at få palæstinenserne smidt ud. Der er ikke andet i det. Men der er til gengæld det i det – og det er det, der gør det hele så fortvivlende – at hvis de eneste der kunne – ikke vil, stoppe denne her konflikt på en bare nogenlunde anstændig måde – eller i det mindste ikke bare sørge for at mennesker ikke bliver behandlet på den måde – jeg siger ikke at der kan oprettes en to-statsløsning i overmorgen, altså den umiddelbare politiske opgave ville jo være, at få israelerne ud af Gaza og få international hjælp ind og

få Hamas ud af regeringen, og få sat nogle fornuftige mennesker til at regere – det var det, der var fornuftigt. Det er det, de arabiske lande har arbejdet på. Og det helt rædselsfulde er jo, at så sent som i januar, endnu før Trump tiltrådte, var hans omrejsende mægler der, Witkoff jo med til at forhandle – en godt nok meget skrøbelig og meget uklar våbenhvile, hvor de begyndte at få forsyninger ind, omsider, efter at folk var ved at dø af sult derinde, og ingen sundhedspleje – fik forsyninger ind – i et par måneder var det vel, alt i alt. Hvor gidsler så blev løsladt og hvor den politiske aftale i januar jo var, at i anden fase af den her våbenhvile skulle resten af gidslerne løslades i takt med at israelerne trak sig ud af Gaza. Og når det er forfærdeligt nu igen, så er det fordi Netanyahu simpelthen – med Trumps accept, uanset at Trump var med til at få aftalen lavet i januar – har brudt våbenhvilen og genstartet krigen.

[Tilhører: Som ikke er nogen krig]

Lykketoft: Nej, det er jo en asymmetrisk – i ekstrem grad, en asymmetrisk ting. Og det er klart, at man kan sagtens være irriteret over at de der Hamas-soldater går rundt med geværer, når man tager billeder osv. Men, men, men der er jo meget kloge mennesker, der for længst har sagt, at du kan ikke udrydde Hamas med militær magt – du kan kun udrydde dem ved at give de palæstinensere, der vil freden, et håndtag til at skabe fred.

Og det er derfor vi er nogle stykker nu igen, igen, der har sagt – senest var det Per Stig Møller og Martin Lidegaard – som tidligere udenrigsministre har skrevet igen: ”Den mest populære palæstinensiske politiker er ikke fra Hamas. Den mest populære palæstinensiske politiker hedder Marwan Barghouti.” Han har været forhandlingslinjen, selvfølgelig – ikke at underkaste sig Israel – men han har været den person, og været det i mange år, du kan se det på vægmalerierne på Vestbredden og andre steder. Den person som man havde håbet om kunne opstå som en respekteret national leder – ham har israelerne selvfølgelig sat i fængsel på livstid.

Og ligesom man var nødt til at løslade Mandela for at få fred i Sydafrika, så er man også nødt til at løslade Barghouti for at få fred i Palæstina. Men mit sørgelige budskab til jer, det er jo, at jeg ikke kan se, hvordan det skal ske.

Og det der med en to-statsløsning, et eller andet sted efter Netanyahu, efter Trump – jamen en to-statsløsning er en ruin-bunke og en Schweitzer-ost. Derfor må man i første omgang bruge al kraft på – at i al fald den arabiske fredsplan

kunne nyde fremme. Og det kan jo paradoksalt nok være sådan, at hvis Trump i øjeblikket har mere brug for Mr. Mohammad Bin Salman i Saudi Arabien, end for Netanyahu, at der så kan være nogle fremskridt ved det. Det kunne man jo håbe på. Det er det lille håb, man kunne have. Men det er det, der skal til i første omgang. Så folk i hvert fald ikke skal være udsat for årelange bombardementer og total hjemløshed, ødelæggelse af 80% af alle boliger, ingen infrastruktur, ingen folkeskoleuddannelse for børn osv. Få det stoppet! Og så kunne man måske i en eller anden fjernere fremtid forestille sig, at der faktisk kunne laves en forsoning af en art, hvor palæstinenserne fik ordentlige rettigheder.

Men altså to-statsløsningen er et billede, vi viser op, fordi det er det, der står i alle FN-vedtagelser. Men det er ikke nogen løsning, som kan etableres i nogen overskuelig fremtid.

Det vi har brug for nu – det er solidaritet med de mennesker, der lider. Give bidrag til dem. Give opbakning til de regeringer, der vil gøre noget. Der er nogen både i Norge og i Spanien og andre steder, der vil gøre meget mere end vi selv har mandet os op til. Men det er det, der er brug for lige nu.

[Trine: Du sagde, at du sagde det til statsministeren – men hun lytter ikke – til dig?]

Lykketoft: Jo, hun lytter, men vi har ikke været i nogen dialog om det her i nyere tid.

[Latter fra salen]

Lykketoft: Det har vi ikke. Jeg har meget stor respekt for statsministeren i andre sammenhænge. Men jeg er helt uenig med hende i denne her sammenhæng.

[Deltager: Det er jo ikke bare Statsministeren, det er jo hele Socialdemokratiet]

Lykketoft: Ja, ja, - - - ja altså, det er jo en blanding af at man ikke vil høre, og ikke vil se, og at man heller ikke har fået læst på historien, efter min mening.

[Deltager: Hvorfor vil man ikke det?]

Lykketoft: Meget af det har jo været – indtil Trump i hvert fald kom til – ikke at udfordre Amerika for meget. Man håbede at det var Amerika, der gjorde arbejdet.

[En deltager spørger til Hannibal-direktivet – men man beslutter at gå over til kaffen med efterfølgende spørgsmål]

Store klapsalver!

Lisbeth Hansen, skriver.

Jeppe Hansen, enkelte rettelser